

Latweeschu Awises.

Nr. 26. Zettortdeenâ 27tâ Juhni 1835.

Jaunas sinna.

No Wilkalnes, (Merretas Kirspehlé). 14tâ Juhni tulihht pehz maltites usnahze brangs leetus, kas muhsu islahpuschus laufus atspirdsinaja, bet arridsan stiprs pehrkohns, kas Bubla mahjâs eespehre, un ar ko ihâ laikâ wiffas ehkas bes ween rihjahm nogahje. Lautini wiffi bij muischâ pe fuhdu weschanas, un kamehr glahbeji faskrehja, wifs jau bija pelnôs. Masz flims behrninsch tik ko ne palikka leesinâs. Diwi gohwis, peezi firweni sadegga, un labbiba, drehbes, nauda, wifs tas teem gohdigeem lautineem gahje pohstâ. Mabbags fainneeks ar farweem behrneem un ar farwu faini tihri faili palikkuschi. Lai tas wifsaugstais Deews, kas winneem scho frustu uslizzis, teem to paschu arridsan atweeglina, fungu un lauschu firdis prett winneem atmihksinadams, un winnu gohdigu maises = pelnischanu jo baggatigi fwehtidams!

Lauwischanas breefmas Kurseinmê wehl naw pagallam. Illukstes aprinki appaksch Laukesses (Lauzen) eelauschs 3otai Mei deenai iseiyoht un 3imai nahtoht 8 burlakki weena turriga Kreewa mahjâs, fahchja un sadausija neganti tohs mahjulaudis, nehme wiffu, ko tikkai warreja atrast, un mukke tad prohjam. Weenu no teem ohtrâ deenâ rohkâs dabbuja; ir zittu pehdahm gan usgahje, bet ne warreja winnus sakert. Tomehr zerre ir tohs wehl dabbuht. Lai Deews dohd!

Atbildeschana tam nesinnamam Awischu-rakstitajam, kurra wahrds arteem bohkstabeem W. P. apsihmehts. ¹⁾

Tas gohdigs rakstitais W. P. irr schi gaddâ 18tâ Awischu lappinâ wiffseem sumu dewis par

¹⁾ Schis nesinnams rakstitais irr sauzams: Willis Pantenius, un irr pee Jelgawas Latweeschu draudses par rihtha-mahjitaju, un Latweeschu Awischu apghadatais.

weenu jaunu = spreddikku = grahmatu no nelaika Dundagas mahjitaja Rhode, kas pehrn pee zeeniga Steffenhagen kunga Jelgawâ irr rakstôs eespeesta.

Lai sinna, zaur ko winsch scho jaunu grahmatu irr gribbejis pasihstamu darriht, irr weetahm par dauds ne pee klahjama walloba. ²⁾

Winsch fakka: „ka schi jauna spreddikku-grahmata turroht 260 lappas, essoht us jauku papihri un ar kohscheem bohkstabeem drikketa. ³⁾“ Kad pehz stuhru skaitleem rehkinajam, tad ta grahmata turr eeksch ferim 260 lappas un $\frac{1}{2}$ lappu. ⁴⁾ Tas papihris un tee bohkstabi irr labbi deesgan, tomehr ne zittadi, ka muhsu zittâs fwehtâs grahmatâs. ⁵⁾ Ja muhsu draugam tas papihris un tee bohkstabi par zitteem jaukaki irr, tad lai par to gohdu dohd Steffenhagen kungam Jelgawâ un ne tai grahmatai. ⁶⁾

Scho fwehtu grahmatu par dauds ar meesigahm azzim ⁷⁾ usskattidamees, winsch wiffai ussteiz to ahriku glihtumu un tur prettim pee nepeeminnehjam masahm wainahm bes wajjadshas kawedamees to atkal aplam smahde. ⁸⁾ Kappehz te bij minneht, ka ne wiff, kas jauki usskattams, ne essoht labz; ka ne jebkatra wahrpa, kas tukla leekotees, ne effoti grauschu pilna? ⁹⁾

²⁾ Buhs jaet man pee Ernesta Dinsberga pee-klahjamus wahrdu mahzitees!

³⁾ Woi tee tee nepeeklahjami wahrdi?

⁴⁾ Peedohd lassitais! ja to pufslappu ne esmu pee-minnejis.

⁵⁾ Ne apsinnohs, ka to buhtu kaut kur fazzijis.

⁶⁾ Lai grahmatai ne kur par to ne esmu pateizibu fazzijis.

⁷⁾ Lahdas garrigas azzis, ka Dinsbergam man gan ne irr.

⁸⁾ Pateizu par to pamahzishanu.

⁹⁾ Ko Ernestâ Dinsberg schein waiza, winsch pats paldeews Deewam us tam prohst atbildeht.

Einmäs, ka daschas grahmatas irr flittakas, un wahjakas pehz usskattischanas, bet zittas irr atkal jaukafas un tuklafas, kas tomehr par to ne tohp ne usteiftas, ne smahdetas. ¹⁰⁾ Bet, lai irr! es arr ne gribbu tahdas wainas dsilli mekleht, bet lehnahm peedoht. ¹¹⁾

Kautschu draugam arri ne peeklahthohs par jauku papihri un kohscheem bohstabeem tahdu garru runnu ¹²⁾ zelt, tad tatschu winsch pareisi darra, kad winsch no muhsu mihla nelaika dwehfeles ganna fakka: ka winnam effoht bijusi mihliga firbs, un saprattis ar grehzineekeem, wahjeem un behdas samiffuscheem mihligus wahrdu runnaht u. t. j. p. Tas irr teescham taifniba un par to labprahht winnam pateizibu un gohdu dohdam.

Bet ne sinnu, kapehz rakstiais, kas lihdsinajahs starp Latweescheem, kas newaid mahziti, bet tikfai mahzekli: tahdi, kam irr jamahzahs, scheitan eefahl no nelaika mahzitaja wahrdeem spreesht, ka ne buhschoht Kursenneeks un ka winna walloda greschotees us Wahzu wihsi, ir tee wahrdi ne effoht ta falikti kohpa, ka mehsh Latweeschi to blakkam leekoht. Es arridsan Latweets un ne mahzihts buhdams nemnohs drohschu firbi ¹³⁾ us scheem wahrdeem atbildeht. Tas nelaikis irr ihsti Kursenneeks, Paderes muishä dsinnis, un Latweeschu wallogu jau no masahm deenahm buhs gan flaidri ismahzijeesh. Mahzitaja amntu winsch 36 gaddus pareisi walbijis ¹⁴⁾ un schinni garrä laikä katrä deenä ar Latweescheem gan sawä muishä, gan arri muhsu semmäs buhdinäs daschadi farunnajeesh. Mihligi un ar peemannibu bij winsch us muhsu preezigahm, ta ka us muhsu behdigahm runnahm flauhjis. Gan labbi to mannijahm ka winsch wiffus muhsu wahrdu ne ween ar ausim bij

dsirbejs, bet arri firbi paturrejs, un ar sawu lohti gaischu prahtu flaidri saprattis. Ir ifkats kas winna wahrdeem ausis un firbi bij atwehris, un jel mas ko pasaulē saprast warreja, tas sawu paschu wallogu no winna muttes flaidri pasinne. Ir es winna rakstus lassidams ne ween saprohtamu, bet ihsti jauku Latweeschu wallogu un tohs wahrdu it pareisi un labbi kohpā faliktus atraddu ¹⁵⁾, un labbi sinnu, ka ne weens no muhsu brahleem ne warrehs zittadi greest. Un, ja arri rettäs weetäs kahdu wahrdinu useetam, kas paswesch leekahs, tad lai apdohmajam, ka wezs nelaikis sawus wahrdu irr pehz bihbeles wihsi falizzis, un zaur to gribbejs muns tohs swehtus Deewa rakstus jo saprohtamus un patihkamus darriht. Kas warr winnu par to sinahdeht? ¹⁶⁾

Un us to, ka rakstiais par to bohstabu-falischchanu schehlojahs, ka ta tur effoht sawada, ka zittäs grahmatäs, es winnam atsakku: ka wezs nelaikis to irr ar it gudru sinnu darrijis, un ka gan labbi buhtu kad tik kats wiffu ar gudru sinnu darr, ¹⁷⁾ — ka tad teescham wiff pareisi pasauale eetu, un ne weenam ne buhtu zitta darbi jasinahde. Kas scho spreddikku-grahmatu ar prahtu lassa, gan atraddihs, ka zaur tahdu bohstabu falischchanu itt neweens wahrbs no sawas flannas ne tohp brihdinahs. Ir to ne warru eedohmatees, ka ne mahzihts usdrihstahs augsti mahzitam wihram wainas rahdiht. Lai gudri laudis paschi ismekle, kursch riktigi raksta, kursch ne. Rakstijam sche ne kahdas schehlofchanas par to ne wajadsetu, un warretu — ja zittas behdas naw — preezigi dsihwoht. ¹⁸⁾ — — —

¹⁰⁾ Pateesi?

¹¹⁾ Pateizu par juhsu schehligu firbi.

¹²⁾ Esnu gan flohläs bijis, un mahzijeesh kà runnas jaturr, bet buhs jaeret pee Dinsberga wehl ohtru reis mahziteesh, zif garri un kà jauki irr jarunna.

¹³⁾ Pahrleekam drohscha —

¹⁴⁾ To effam sinnajuschi bes Dinsberga teifschanas.

¹⁵⁾ Kad Dinsbergs to wallogu par flaidru Latweeschu wallogu turra, tad gan zittam peekrittissh fluffam buht!

¹⁶⁾ Ne nemmeet par launu, kad Zelgawas rihtmahziais irr eedrohschinajeesh nei ta nelaika mahzibas, nei winna wahrdu smahbedams, fazziht: ka wahrdu falischchana irr us Wahzu wihsi greesta.

¹⁷⁾ Woi tã kã Dinsberg?

¹⁸⁾ Pateizu tam schehligam Deewam, man schinnit brihdi gan labbi klahjahs.

Lai sinnai, par to jaunu grahmatu irr gohdigs rakstītais kahdu wahrdu no sweschahm wallodahm peelizzis. Tas man ta rahdahs, itt ka gribbetu winsch ar to aisnemt to preekschā minnetu spreddikku grahmatu, jo tas ne mas naw schirts tif ar jaunu rindi sahfts. ¹⁹⁾ — Bet, kahdi ne peederrigi irr schee wahrdi, kas tahs par lihdsibahm! Buhs tahdas pee-wilkt, kad runna no swehtas grahmatas? Un woi tad pawissam schi grahmata fur tikkai gudri wahrdi un jaukas lihdsibas irr eelikti to irr pelnijusi, ka wianu ar tahdem nejaukeem ²⁰⁾ wahrdeem buhs apsmect? Dasch zaur schahdeem wahrdeem prahā sagrohshts un nobaidihts ne pirks to jauku swehtu grahmatu. Ta ne ween drikketajam, kas mihti palihds daschas Latweeschu grahmatas apgahdabt, bet par wissam laudim pee dwehselehm fahde buhtu. Gan ne gribbam zerreht, ka rakstītais fkaudibas deht, schohs wahrdu buhs farakstijis, tomehr zaur schahdu ne apdohmaschanu kahdu mainu us faru dwehfeli krahjis. ²¹⁾ Par Dund sineekeem man gan ne kahdas behdas naw; tee gan pirks to grahmatu, un labbaki klauhsis fawa nelaika mahzitaja, ne ka ne sinnama rakstītaja wahrdeem. Mehs tif par to schehlojamees, ka zitteem wahjeem un tumscheem laudim, kam Deewa wahrdi pawissam waijadsigi, zaur scho Uwischu sinu daschads labbums kas ir no schihs grahmatas warretu zeltees atrauts tohp. ²²⁾

Ernsts Dinsberg,
no Dundagas.

Teefas flubdinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c., tohp no Krohna Snikkeres pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta Krohna Benlawas muishas fainneeka Masdbaggu Fritscha buhtu, par furra mantu parrabu deht konkurse spreesa, us-aizinati, pee saubeschanas fawas teefas 6 neddelu starpā no appalschraflitas deenas pee schihs teefas peeteiktees.

Krohna Snikkeres pagasta teefa, 31mā Mei 1835. 1
(L. S.) ††† Sewaru Frij, peefehdetais.
(Nr. 201.) F. Freymann, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c., tohp no Krohna Reschamuischas pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas prassichanas pee ta Uhsinumuischas fainneeka Widdus Salneu Gedderta buhtu, par furra mantu schodeen konkurse nospreesa, usaizinati, few 8 neddelu starpā pee schahs teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klauhshts.

Krohna Reschamuischas pagasta teefa, 19tā Juhni 1835. 3

D. Pelz, peefehdetais.
(Nr. 103.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c., tohp no Wehrgalles pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta Wehrgalles fainneeka Zabbu Andreja buhtu, par furra mantu konkurse nospreesa, usaizinati, lihds 13to Juhli f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps peenemts.

Wehrgalles pagasta teefa, 30tā April 1835. 3
††† Ernest Grünberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 37.) D. Bettmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee tahs atstahstas mantas, ta nomirruscha no rekruscheem atpirkta Undschil Petera un ta eelsch Tohm Branza mahjahm nomirruscha peedshwotaja Fritscha buhtu, tohp usaizinati, pee saubeschanas fawas teefas lihds

par labbu. Pirmā kahrtā, to mahzibu labbad, kas tur atrohnami un ohtrā kahrtā lassitais! gribbetu simaht, furram ta taisniba, woi Erneestam Dinsbergam, fo Dundangā buhschoht par ffohlmeisteru eezelt, woi mannim, fo Felgawā par rihta-mahzitaju eezehlu: schi?
W. P.

¹⁹⁾ Samannigam deesgan schirts, zaur teem wahrdeem: lai peeteek schee wahrdi pahr to jaunu spreddikku grahmatu.

²⁰⁾ Lassi wehl ohtru reis, neggi faprattifi kahdu schee wahrdi warretu aisnemt.

²¹⁾ Stahweschu deenas drohschi ar nelaika Rhode mahzitaju preeksch Deewa sohga krehsla; winsch teescham mannis tur ne buhs apfuhdsejis.

²²⁾ Latweets ne falka: „atrauts tohp,“ bet „tohp atrauts.“

Pehrkat nu lihdsami lassitaji, to jaunu spreddikku grahmatu. Salku wehl ohtru reis; tas nahs jumš

3schu August 1835 pee schihs pagasta teefas peeteiktees.

Dundangas pagasta teefa, 23schâ Mei 1835. I
(L. S.) Ernst Mukkel, pagasta wezzakais.
(Nr. 157.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas fribweris.

No Dundangas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam fahdas taisnas parradu prassichanas pee tecm lihdschinnigeem Dundangas muishas fainneekeem Wezshlawu Klahwa, Laurumu Klahwa, Kinnu Petera, Sihnu Didrika, Wezsumberu Andreja, Lauku Kahrta, Wikkeneeku Fritscha un Strelhneeku Janna buhtu, par kurreu mantahm parradu dehl konkurse spreesta, usâizinati, pee saundeschanas sawas teefas lihds 3schu August 1835 pee schihs pagasta teefas peeteiktees un noliktâ terminâ fanahft.

Dundangas pagasta teefa, 23schâ Mei 1835. I
(L. S.) Ernst Mukkel, pagasta wezzakais.
(Nr. 159.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas fribweris.

Zittas flubdinashanas.

Leels putnu funs, baltis ar 2 bruhneem plekkeem us krusa puffes, galwa us puffi bruhna un balta, irr

pasubdis. La sunna wahrds irr: Rawahsche. Ras scho sunni dabbutu, tohp luhgt, to pee Zelgawas rihta mahzitaja atwest, fur tas 5 sudraba rubliis pateizibas naudu dabbutis.

Mahju weeta, 2 werstes no Rihgas pee Zelgawas leela zetta, fur buhs semneekeem labba eebrauzama weeta, trakteeris, ruhme preefsch sweescheem, ar 6 ihpafchahm waffaras mahju weetahm, ar semmi, meschu no 2442 fahrtim garrumâ un plattumâ, un ar leelu leddus un zittu pagrabbu, irr par flaitamu naudu tudak lehti pahrdohdama, woi us daufs gaddeem us nohmu isdohdama. Skaidraku sinnu pagr scho leetu warr dabbut pees Kambara teefas kunga Titulehrrahta von Staschik Zelgawâ un pee Gubernementes Sekrethra kunga Swiazdowsky Rihgâ, Brage nammâ pee Petera basuizas.

Wiffi pee Slahgunes muishas peederrigi pagasta lohjekti, kas ar deenestu sihmechm us laufeem schinni gubernementi usturras, tohp usâizinati, dehl pamilijas wahrda islassichanas, 3 neddelu starpâ no ap-pakshrafsitas deenas scheid peeteiktees, zittadi winnu usturrechanas weetas taps usmekletas, un paschi kâ behgli teefai peerahditi.

Slahgunê, 21mâ Juhni 1835.

Naudas, labbibas un prezzu tirguis us plazzi. Rihgê tanni 24tâ Juhni 1835.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 56 Kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kannepu . . . tappe maksahs ar	—	70
5 — papihru naudas . . . —	I	38	I — linnu labbakas surtes — —	2	80
I jauns dahlderis . . . —	I	32	I — — fliktakas surtes — —	2	60
I puhrs rudsu . . . tappe maksahs ar	I	70	I — tabaka . . . — —	I	—
I — kweeschu . . . — —	I	80	I — dselses . . . — —	—	60
I — meeschu . . . — —	I	20	I — sweesta . . . — —	2	25
I — meeschu = putraimu — —	2	—	I muzza filku, preeschu muzza — —	6	—
I — ausu . . . — —	—	90	I — — wihfchnu muzza — —	6	25
I — kweeschu = miltu . . . — —	2	20	I — farkanas fahls . . . — —	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — —	I	60	I — rupjas baltas fahls — —	4	15
I — sirnu . . . — —	I	50	I — smalkas fahls . . . — —	3	90
I — linnu = sehklas . . . — —	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rubliis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
I — kannepu = sehklas . . . — —	2	—			
I — kimmenu . . . — —	5	—			

B r i h w d r i e f f e h t .

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofraht von Braunschweig, graham. pahrluhkotais.